

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 4 september 2008 in het Provinciehuis

Aanwezig:

Drs. B. Nugteren (voorzitter), mw. M. Dekker (gedeputeerde) tot 20.00 uur, mw. A.H. Raven, BA (gedeputeerde), mw.dr. F.M. Alsem (VVD), mw. F. Bichbich (SP) tot 20.15 uur, mw. L.C. Dekkers-Raadsen (CDA), J. Fastl (GroenLinks), mw.dr. J.M. de Heer-Verheij (ChristenUnie), ir. C.L. Jonkers (MooiUtrecht), Y. Lutfula (SP), mw. A.M.A. Pennarts-Pouw (GroenLinks), drs. P.C. Pollmann (PvdA) en mw.dr. J.C.M. Versteeg;

Afwezig:

Dr. F.H. Barneveld Binkhuysen (VVD), mw.dr. C.G.M. van Benthem (PvdA), dr. R. Bisschop (SGP), mw. L. Hogema (SP), H.R.A.L. Klein Kranenburg (CDA), mw. H. Nap (CDA), W. van der Steeg (PvdD), drs. R.E. de Vries (D66) alsmede G.J. van der Werff (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de vele belangstellenden en insprekers welkom.

Voorts worden de berichten van verhindering doorgenomen.

Op voorstel van de voorzitter wordt besloten de volgorde van de agendapunten enigszins aan te passen en voorrang te geven aan de agendapunten 6 en 7, gelet op het aantal insprekers.

6. Statenbrief advies Commissie Cultuurnota (met toelichting van de commissie Staal)

De voorzitter geeft het woord aan de insprekers.

Mevrouw Saskia van de Ree, zakelijk leider van het Yo! Opera Festival, leest namens het brede Utrechtse Model een notitie voor. Deze notitie wordt als bijlage bij het verslag van deze vergadering gevoegd. Korthedshalve zij daarnaar verwezen.

De heer Fastl memoreert dat P.S. voor de zomerperiode een motie heeft aangenomen waarin naar voren kwam dat alle politieke fracties grote zorgen hebben over de financiën ten behoeve van culturele instellingen in de provincie Utrecht. Hij vraagt welke concrete acties P.S. nog meer in gang zouden kunnen zetten.

Mevrouw Van de Ree vindt het belangrijk dat P.S. invloed uitoefenen op kamerleden en partijgenoten in Den Haag. Het ziet ernaar uit dat er door Den Haag extra budget voor cultuur beschikbaar wordt gesteld maar de verdeling van dat geld is ongewis. Mogelijk zullen alleen de regio's Noord, Oost en Zuid extra budget ontvangen en dat zou betekenen dat de provincie Utrecht niet aan bod komt. De statenleden kunnen helpen dat te voorkomen door hun invloed aan te wenden in politiek Den Haag. Spreekster benadrukt dat de adviezen van de Raad voor Cultuur gevolgd moeten worden.

Mevrouw Stadhouders vraagt of mevrouw Van de Ree voorkeur heeft voor het volgen van de adviezen van de Raad voor Cultuur, dat wil zeggen een generieke korting van 10%, in plaats van het nu gekozen alternatief.

Mevrouw Van de Ree bevestigt dat het overnemen van het advies van de Raad voor Cultuur voor Utrecht gunstiger zal uitpakken, echter, een generieke korting van 9,8% zal wel tot enorme problemen in culturele instellingen leiden. Instellingen zullen onder het niveau 2006 uitkomen en dat vraagt om reparatie. Ook daarvoor is meer geld vanuit Den Haag nodig. Er is € 50 miljoen extra in de cultuurbegroting opgenomen maar dat is vastgezet voor speciale programma's. De minister moet worden opgeroepen om opnieuw naar de aanwending van € 50 miljoen te kijken; regio Utrecht mag daarvan niet worden uitgesloten.

De heer P. de Haan leest namens de Vrede van Utrecht een notitie voor die als bijlage bij dit verslag zal worden gevoegd. Korthedshalve zij daarnaar verwezen.

De heer B. van Rosmalen gaat nader in op de positie van het Walter Maashuis in Bilthoven, een oud rijksmonument. Het Walter Maashuis heeft zijn beleidsplan de ondertitel gegeven van "richtinggevend kunstenaarsschap". Dat hangt samen met de overtuiging dat kunstenaars veel verder kunnen reiken in de samenleving dan nu en een veel groter draagvlak in de samenleving zouden kunnen bewerkstelligen. Kunstenaars kunnen bij veranderprocessen een leidende rol innemen. In het initiatief van het Walter Maashuis staat de kunstenaar centraal. Het heeft de heer Van Rosmalen dan ook zeer verbaasd dat de adviescommissie gemeend heeft dat het Walter Maashuis een "beleidsadviserende instelling" zou zijn.

Het beleidsprogramma bevat vier lijnen. Sinds de introductie van het begrip "richtinggevend kunstenaarsschap" is er in programmalijn I een steeds nauwere samenwerking met de Vrede van Utrecht aan het ontstaan. O.a. wordt gewerkt aan een netwerk van jonge kunstenaars die een directere relatie met het publiek willen aangaan met eigen engagement en eigen verantwoordelijkheid voor hun omgeving en niet bang zijn om als opinieleiders op te treden. In programmalijn II zijn er kunstenaars die reageren op het dossier kunst en bedrijfsleven. Zo ontstaat er "Connecting Conversations" waarin met behulp van subsidies nieuwe netwerken tussen kunstenaars en bedrijfsleven tot stand worden gebracht. Kunstenaars treden in contact met de wetenschap en het bedrijfsleven. Belangrijke partners zijn bij dit project betrokken (o.a. DNB, PWC, NUON, NS).

In programmalijn III gaat het om vier theaters in de provincie Utrecht die in het kader van de culturele diversiteit andere publieksgroepen willen bereiken (Soest, Veenendaal, Nieuwegein en Woerden). De kunstenaars nemen zelf de verantwoordelijkheid om de samenleving in te gaan. In relatie tot programmalijn IV vindt de heer Van Rosmalen het verbazend dat de adviescommissie van mening is dat het Walter Maashuis de laatste vier jaar veel minder aandacht zou hebben besteed aan educatie en omgevingsactiviteiten. Juist die aspecten zijn groeiende. O.a. wordt meegewerkt aan een hernieuwd cultuurbeleid in de regio De Bilt.

Spreker benadrukt dat de hiervoor geschetste programmalijnen volop in ontwikkeling zijn in het Walter Maashuis, dat sinds 1924 een rijke culturele historie heeft en nu opnieuw een bladzijde schrijft in de geschiedenis van kunstenaars. Met het voorgenomen advies dreigt rigoureus een streep onder die geschiedenis gezet te worden. Hij doet een beroep op P.S. om dat advies niet in deze vorm over te nemen. Het gaat om een bescheiden subsidiebedrag dat toch de bodem is van alle activiteiten van het Walter Maashuis. Zonder die bijdrage dreigt een unieke instelling verloren te gaan.

De heer Pollmann vraagt zich op grond van dit gloedvolle betoog af hoe het komt dat de commissie Staal harde woorden spreekt over het Walter Maashuis. O.a. spreekt de commissie van "povere resultaten", "regionale invulling is versmald tot educatieve aandeel", "de begroting is nauwelijks gespecificeerd" e.d.

De heer Van Rosmalen kan deze vraag niet concreet beantwoorden. Wel is het zo dat het Walter Maashuis in de afgelopen vier jaar een draai in het beleid heeft gemaakt. Tot vier jaar geleden had

de organisatie een structurele subsidie van de rijksoverheid. Het huis had een specifieke rol in de muzieksector. Toen er een muziekinstituut werd opgericht, was die rol van het Walter Maashuis eigenlijk overbodig geworden. Onderkend werd toen dat de rol van de kunstenaar in de maatschappij steeds meer van belang werd en dat het Walter Maashuis een natuurlijke plek was om dat gestalte te geven. Het is mogelijk dat de verandering, die het Walter Maashuis heeft doorgemaakt, onvoldoende bij de commissie Staal is doorgekomen. Hij hecht er dan ook aan om in deze commissie een juist beeld van het Walter Maashuis te schetsen.

Mevrouw J. Holboom leest namens Xynix Opera een notitie voor die als bijlage bij het verslag zal worden gevoegd. Korthedshalve zij daarnaar verwezen.

Mevrouw Stadhouders vraagt wat mevrouw Holboom bedoelt met de uitspraak “dat zij hoopt dat de provincie het voor Xynix Opera niet nog moeilijker zal maken.”

Mevrouw Holboom hoopt dat de subsidie, die Xynix bij de provincie heeft aangevraagd, in totaliteit zal worden toegekend. De organisatie heeft een realistische begroting ingediend. Zo is dat ook door de commissie Staal beoordeeld en zij hoopt dan ook op een reëel subsidiebedrag.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Raven voor een toelichting op de meest recente ontwikkelingen.

Mevrouw Raven bevestigt dat de minister bereid is extra gelden voor de kunsten beschikbaar te stellen, echter, die middelen zullen niet ten goede komen aan Landsdeel Midden (= Utrecht en Flevoland). Achtergrond is dat de minister een motie van de Kamer moet uitvoeren over regionale spreiding van middelen. De minister is van oordeel dat Utrecht en Flevoland tot de Randstad behoren. Om die reden zal de Randstad inclusief landsdeel Midden daarvan niet profiteren. Inmiddels is er door landsdeel Midden richting Den Haag een lobby ingezet. De gevolgen van uitsluiting van landsdeel Midden van extra financiële middelen, zullen vooral betrekking hebben op de instellingen in de provincie Utrecht. Het ministerie heeft dat erkend maar wijst erop dat de motie over regionale spreiding toch moet worden uitgevoerd.

De provincie Utrecht heeft bij de minister nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de regiogezelschappen en de knelpunten rond de productiehuizen. Het is van groot belang dat alle politieke partijen in Den Haag worden geïnformeerd over de noodzaak het advies van de Raad voor Cultuur te volgen en te voorkomen dat Utrecht de dupe wordt van een motie over regionale spreiding. De motie is voortgekomen uit een IPO-rapport waarin wordt aangegeven dat 80% van de rijkssubsidies voor kunst en cultuur naar de stad Amsterdam gaan. Echter, deze motie heeft uitsluiting van landsdeel Midden tot gevolg. Via de politieke kanalen moet dat ongedaan gemaakt worden. G.S. zetten zich daarvoor in maar ook verdient het aanbeveling dat de P.S.leden daarover contact opnemen met de fracties in de Tweede Kamer. Snelheid is nodig omdat de begroting binnenkort wordt besproken. Het is zaak dat alternatieven worden aangereikt over de vraag waar gelden vandaan moeten komen. Zo wordt er door het ministerie voor de komende 3 jaar een bedrag van € 22 miljoen voor de exploitatie van het Nationaal Historisch Museum gereserveerd, echter, exploitatie van dit museum is voorlopig nog niet aan de orde. Een dergelijke post kan ten goede komen aan de kunsten in de provincie Utrecht.

Nadrukkelijk moet ook worden aangegeven dat de basisinfrastructuur in Utrecht stevig van de grond moet komen, wil men de ambities voor de Vrede van Utrecht en Utrecht Culturele Hoofdstad kunnen realiseren. Zij zou het toejuichen wanneer de staten in deze eensgezind richting Den Haag optrekken.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Staal die het advies van de commissie Staal zal toelichten.

De heer Staal zal niet ingaan op de feitelijke inhoud van het advies maar wel op proces waarlangs het advies van de commissie Staal tot stand is gekomen.

Cultuur en geld is een lastige combinatie, tenzij er voldoende geld beschikbaar is. Meestal is er onvoldoende geld beschikbaar, terwijl iedereen wel verstand heeft van cultuur. Daar ligt het dilemma waar de politiek voor staat en het is goed dat er dienaangaande onafhankelijke keuzes worden gemaakt. Als voorzitter van de commissie heeft hij vooral het proces bewaakt terwijl het inhoudelijke werk door twee werkgroepen is gedaan, nl. Podiumkunsten en Film en Beeldende Kunst. Mevrouw C. Wilson, voorzitter van de werkgroep Podiumkunsten, is in deze vergadering voor een eventuele nadere toelichting aanwezig.

De commissie heeft getracht de criteria, die voor het advies worden gehanteerd, breder neer te zetten vanuit een tweetal gezichtspunten:

- niet de individuele smaak van commissieleden maar de behoefte en belangstelling van de consument is leidend;
- de betekenis van het aanbod voor stad en regio.

Gekeken is naar de betekenis van het huidige aanbod en naar de betekenis in het licht van Utrecht culturele hoofdstad en de Vrede van Utrecht. Spreker is onder de indruk van het culturele aanbod in de provincie Utrecht, in diversiteit en in kwaliteit. Het cultuuraanbod in de provincie behoeft naar de mening van de commissie Staal overigens niet dekkend zijn. Wat de commissie betreft mogen er lacunes zijn, juist omdat het cultuuraanbod in de Randstad redelijk dichtbij is. Wel moet worden vastgehouden aan het cultuuraanbod waar Utrecht goed is, bv. de ensembles die een typisch Utrechts kwaliteitsaspect hebben. De adviescommissie heeft zich ook gericht op de vraag wat van het huidige profiel kan worden behouden en hoe daarin een kwaliteitslag kan worden gemaakt. De commissie heeft niet gestreefd naar volledigheid in het aanbod.

De commissie heeft oog voor de artistieke en inhoudelijke kant maar heeft ook gekeken naar het ondernemerschap dat een steeds belangrijker wordend aspect wordt; de vraag is dan in welke mate een gezelschap professioneel is, ook als het gaat om het begroten, het vernieuwen en het kunnen samenwerken. Een mooi voorbeeld daarvan is de oude muziek.

De adviezen van de commissie hebben niet geleid tot keuzes in geld. Die keuzes zijn voorbehouden aan het provinciebestuur. Wel heeft de commissie een rangschikking gemaakt tussen subsidiabel en niet subsidiabel alsmede subsidiabel met prioriteit. De commissie heeft vernomen dat er hier en daar teleurstellingen zijn. Overigens is er met een niet subsidiabel oordeel van de adviescommissie nog geen definitief oordeel geveld. De oordelen zijn tot stand gekomen tegen de achtergrond van schaarste aan financiële middelen.

Spreker dankt de ambtelijke ondersteuning, vanuit de provincie en de gemeenten, en is erkentelijk voor het vele goede werk van de deskundigen die in de werkgroepen zitting hadden.

Mevrouw Alsem begrijpt dat de adviescommissie in de beoordeling van de aanvragen ook oog heeft gehad voor de belangstelling en de behoefte van de consument. Dat lijkt haar in het cultuurveld een moeilijke zaak, immers, mensen hebben een verschillende smaak. Vaak is vooraf onduidelijk of een programma aantrekkelijk is voor de consument. Zij vraagt hoe de commissie dat heeft aangepakt; hoe kan er ook in provinciaal verband meer greep komen op prestatieindicatoren voor cultuur, waarbij ook de vraagkant van de consument wordt betrokken?

De heer Staal antwoordt dat de cultuurdeskundigen in de werkgroepen eigen waarderings hebben maar vooral kijken naar de vraag welke verwachting men mag hebben als, het gaat om het cultuurconsumentengedrag. Wanneer een cultuuruiting, hoe mooi ook, niet wordt geconsumeerd, dan is het de vraag of dat wel overheidsgeld verdient. Daarnaast worden gezelschappen geacht in staat te zijn tot ondernemen. Ook in dat opzicht is professionalisering van belang.

De heer Lutfula verwijst naar pag. 20-21 van de cultuurnota waarin wordt aangegeven dat de culturele diversiteit onder de aanvragers gering is geweest. Hij vraagt zich af hoe de

voorlichtingsronde is verlopen. Er zijn vele migrantenzelforganisaties in de regio en hij begrijpt niet waarom er toch zowenig subsidieaanvragen zijn binnengekomen. De voorzitter stelt voor dat de gedeputeerde deze vraag zal beantwoorden.

De heer Fastl verwijst naar de inspraakreactie van het Walter Maashuis en de ingekomen brief van Merx & Dansers. Hij vraagt of de commissie Staal begrip heeft voor deze reacties of wekken deze reacties juist verbazing?

De heer Staal heeft wel begrip voor de meeste reacties hoewel hij van mening is dat enige zelfkritiek voor bepaalde gezelschappen geen kwaad zou kunnen. Als een instelling aan de bovenkant zit voor wat betreft het leveren van kwaliteit, dan kan hij zich de reacties wel voorstellen hoewel het oordeel van de commissie degelijk en goed onderbouwd is. Echter, het oordeel van de commissie hoeft niet het ultieme antwoord te zijn. De eindbeoordeling is aan de staten.

Mevrouw Wilson voegt daaraan toe dat de commissie alle aanvragen heeft beoordeeld. Meerdere malen heeft de commissie zeer onheldere plannen ontvangen terwijl juist uit de plannen de kwaliteit en de criteriabeantwoording moet blijken. Soms is er sprake van een gebrek aan zelfkritiek maar ook bleken niet alle instellingen voldoende in staat te zijn een heldere aanvraag in te dienen.

Mevrouw Versteeg vraagt of de subsidieaanvragers ook een formele bezwaarmogelijkheid hebben; is daar een procedure voor? Zij is van oordeel dat organisaties het recht moeten hebben bepaalde kritiek te weerleggen. De commissie heeft niet alle aanvragers gesproken en het oordeel is veelal op schriftelijke plannen gebaseerd. Mogelijk hebben partijen elkaar niet altijd goed begrepen en een uitleg kan dan verhelderend werken.

De voorzitter vraagt mevrouw Raven of zij in haar beantwoording op deze vraag wil terugkomen.

Mevrouw Wilson merkt op dat de aanvragers de conceptadviezen van de adviescommissie hebben ontvangen en zij hadden de mogelijkheid feitelijke onjuistheden te weerleggen. Na het uitbrengen van het advies hebben aanvragers bij de commissie geen procesgang meer.

De voorzitter dankt de leden van de adviescommissie Staal voor hun toelichting. Vervolgens geeft hij het woord aan de commissieleden WMC.

Mevrouw Stadhouders onderschrijft de woorden van de heer Staal dat er bij de verdeling van middelen sprake is van schaarste, dat iedereen verstand meent te hebben van cultuur en dat een inhoudelijk deskundige, onafhankelijke commissie waardevol is. Het CDA vindt het dan ook logisch dat G.S. dit degelijke advies als leidraad voor de subsidiebesluiten gaat hanteren. Zij vraagt wel hoe het college van G.S. met de binnengekomen reacties van aanvragers wil omgaan en of de ontwikkelingen van de afgelopen tijd een en ander hebben beïnvloed.

Inderdaad is er door nieuwe besluitvorming een nog precairere situatie ontstaan voor de culturele instellingen in de provincie Utrecht. Dit gaat lijnrecht in tegen de ambities van de provincie voor de Vrede van Utrecht. Zij hoopt dat P.S. en G.S. daar met z'n allen sterk voor gaan staan. Het CDA wil inzetten op een andere subsidiesystematiek dan de historische situatie van 2006; die situatie zou voor Utrecht desastreus uitpakken. Met krachtige argumenten moet bepleit worden dat die weg verlaten wordt. Wanneer reëel kan worden onderbouwd dat er meer geld nodig, dan moet dat richting Den Haag niet worden nagelaten te bepleiten. Het eerste dat van belang is, is een andere verdeling van gelden, zodanig, dat Utrecht niet zwaar gedupeerd wordt. Zij vraagt dienaangaande om een verhelderende toelichting van G.S.

Het CDA stelt voor dat P.S. en G.S. op korte termijn en in grote eendrachtigheid het initiatief nemen een stevige brief op te stellen aan de Minister en de Tweede Kamer, waarin met krachtige argumenten wordt beschreven wat er mis dreigt te gaan in het Utrechtse. Met deze brief hebben de statenfracties tevens een document in handen waarmee zij hun politieke vertegenwoordigers in de Tweede Kamer kunnen aanspreken.

Mevrouw Van de Ree sprak van het inzetten van eigen middelen van de provincie. Wanneer politiek Den Haag om extra geld wordt gevraagd vanwege tekorten, is het niet verstandig nu al te communiceren dat de problemen met eigen gelden van de provincie worden opgelost. De kans is dan niet groot dat Den Haag bereid is extra middelen beschikbaar te stellen.

Wel wijst zij erop dat P.S. een flink budget beschikbaar hebben gesteld voor de Vrede van Utrecht o.a. voor de culturele infrastructuur. Een deel van die middelen zou eventueel kunnen worden ingezet om het ontstane probleem op te lossen, maar de invulling daarvan is nu nog niet aan de orde. Zij vraagt de gedeputeerde hoe G.S. daartegen aan kijken.

De heer Pollmann vindt het advies van de commissie Staal voor de Utrechtse culturele instellingen goed onderbouwd. Soms worden er wel harde conclusies getrokken, bv. over het Walter Maashuis. Voorop staat dat het advies van de commissie Staal voor de PvdA leidend is in het beschikbaar stellen van budgetten. Wellicht bevat het advies twee weeffouten voor wat betreft:

- Growing up in Public dat een gedegen schriftelijk onderbouwde weerlegging heeft gegeven van het advies van de commissie Staal;
- Het Walter Maashuis: de schriftelijke en mondelinge toelichting blijken sterk te verschillen van het advies van de commissie Staal.

Gemiddeld draagt de provincie Utrecht € 1,26 per inwoner bij aan de cultuur terwijl het gemiddelde van de overige provincies uitkomt op € 1,36. De PvdA vindt het evenals het CDA van belang dat de provincie zich nu niet in de kaarten laat kijken. Gelet op de plannen van de provincie op het gebied van cultuur is het bedrag van € 1,26 wat aan de magere kant. De PvdA wil dat nader onder de loep gaan nemen. Wat betekent een bedrag van € 1,26 voor de plannen en voor de promotie voor de Vrede van Utrecht en Utrecht als culturele hoofdstad?

De Haagse besluitvorming is voor het Utrechtse zeer zorgelijk. Wanneer de basisinfrastructuur wordt aangetast, komen projecten als Vrede van Utrecht en Utrecht culturele hoofdstad in gevaar. Dat is voor de PvdA onaanvaardbaar. Genoemde twee grote projecten moeten hoe dan ook doorgang vinden maar daarvoor is de basisinfrastructuur en zijn er culturele instellingen nodig. Het Utrechts Model roept op om contacten met de politieke fracties in Den Haag te leggen. De PvdA heeft dat reeds gedaan. De PvdA steunt de oproep van het CDA om als P.S. maar ook als afzonderlijke partijen een eensluidend geluid te laten horen voor wat betreft de beschikbaarstelling van middelen voor cultuur in de provincie Utrecht.

Mevrouw Alsem noemt het advies van de commissie Staal gedegen en genuanceerd. De VVD steunt het voorstel om dat advies over te nemen. Wel heeft zij vragen over de criteria; op basis van welke criteria wordt er een beslissing genomen? Duidelijk is dat er naar aanleiding van keuzes discussies in het veld gaan ontstaan. Provinciale Staten, met een kaderstellende en controlerende rol, moeten met criteria kunnen werken op basis waarvan besluitvorming plaatsvindt. Zij verwijst dienaangaande naar de Randstedelijke Rekenkamer die heeft onderzocht welke aspecten van belang zijn voor de kaderstellende en controlerende rol van P.S. in relatie tot de cultuurhistorie. Aanbevolen wordt om doelstellingen specifiek en meetbaarder te formuleren. Haar suggestie voor het vervolgtraject is te onderzoeken hoe P.S. willen omgaan met de werkwijze van de commissie Staal. Het is zaak dat P.S. meetbare doelstellingen gaat hanteren, ook met het oog op het consumentenbelang. Daar moet voldoende gewicht aan worden gegeven.

De VVD sluit zich aan bij het voorstel van het CDA en de PvdA om als staten richting Den Haag gezamenlijk op te treden en een gezamenlijke brief op te stellen waarmee partijen ook hun Tweede Kamer fracties kunnen benaderen.

De heer Jonkers kan zich vinden in de adviezen van de commissie Staal. Wel heeft hij de volgende vragen:

- In hoeverre is er met partijen, die nu niet subsidiabel zijn, gesproken: kregen zij een format voor het indienen van hun subsidie? Is er een aanvraagmodel voor de culturele instellingen beschikbaar, voorzien van relevante criteria, ten behoeve van de subsidieaanvraag of is er sprake van een algemeen formulier dat de instellingen naar believen kunnen invullen? Bij dat laatste kan er veel misgaan en kan de commissie Staal op het verkeerde been gezet worden.
- Duidelijk is dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen de landelijke subsidieregeling en de provinciale subsidieregeling. De Utrechtse bijdrage per inwoner komt onder het landelijke gemiddelde uit. Den Haag zal daar ongetwijfeld van op de hoogte zijn. Wanneer Utrecht in Den Haag aan de bel trekt, dan zal de vraag worden gesteld wat Utrecht zelf gaat ondernemen voor wat betreft subsidiëring van culturele instellingen. Hij steunt het idee van de PvdA om te analyseren of de provincie zelf meer kan doen aan subsidiëring van culturele activiteiten.
- Zorgen heeft ook MooiUtrecht over grote projecten als de Vrede van Utrecht en Utrecht culturele hoofdstad. Deze projecten vormen de basis om in de toekomst in de breedte een scala aan cultuuractiviteiten te waarborgen. Hij steunt de oproep van het CDA om alles in het werk te stellen om de herverdeling van de rijksmiddelen voor de cultuur in Utrecht ongedaan te maken.

De heer Lutfula wil het voorstel eerst nog met zijn fractie bespreken. Nogmaals stelt hij de vraag waarom zowenig interculturele organisaties voorstellen hebben ingediend. Hij vindt het een goed voorstel om als P.S. gezamenlijk richting Den Haag op te trekken. Daarnaast kan iedere fractie ook individueel actie ondernemen.

Mevrouw De Heer vindt het advies van de commissie Staal professioneel en zou dit voor G.S. als leidend document willen beschouwen. In het stuk worden criteria genoemd voor de beoordeling van de aanvragen. Zij schaarst zich achter de suggestie van mevrouw Alsem om daar als P.S. nog eens naar te kijken, met name om een goede procesgang te bewaken. Indien organisaties het niet eens zijn met het subsidiebesluit, dan moet er een mogelijkheid van beroep open staan bij de subsidieverstrekkers. Zij vraagt dienaangaande om een reactie van de gedeputeerde.

Zij sluit zich aan bij de oproep van het CDA om als P.S. gezamenlijk een signaal af te geven richting Den Haag. De ChristenUnie zal daarnaast op korte termijn contact opnemen met de Tweede Kamer fractie om de problemen in het Utrechtse onder de aandacht te brengen.

Aarzelingen heeft zij bij het voorstel van het CDA om budgetten, die gereserveerd zijn voor de Vrede van Utrecht, ook in te zetten voor culturele instellingen.

Mevrouw Stadhouders wil haar eerdere formulering dienaangaande toch wat verduidelijken.

Het CDA heeft bij de vaststelling van de middelen voor de Vrede van Utrecht duidelijk aangegeven dat die middelen ook moeten worden aangewend voor duurzame versterking van de infrastructuur. Door daar slim mee om te gaan, kan er mogelijk richting culturele instellingen enige soulaas worden geboden.

Mevrouw De Heer memoreert dat de plannen voor de Vrede van Utrecht hun eigen doelstelling hebben. Zij dankt mevrouw Stadhouders voor haar aanvulling.

Een bedrag van € 1,26 per inwoner wordt in Utrecht door de provincie voor cultuur uitgegeven.

Echter, elementen als dichtheid van bevolking spelen een rol tussen de vergelijking dienaangaande

tussen provincies (bv. met Friesland en Zeeland). Vergelijking in absolute getallen geeft wat dat betreft toch een ander beeld. Richting Den Haag is het dan ook verstandiger om met absolute getallen te werken.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat D66 voorstander is van het depolitiseren van het advies. Het is een goede zaak dat dit aan een onafhankelijke, deskundige commissie wordt overgelaten. Zij hoopt dat de gedeputeerde terugkomt op haar eerdere vraag over de mogelijkheid om bezwaar tegen een beslissing aan te tekenen. De politiek moet voorts kunnen nagaan of het toetsingskader, dat is meegegeven aan een adviescommissie, naar behoren is gebruikt.

Ook D66 heeft zorg over de financiële onderbouwing van het plan. D66 sluit zich aan bij het voorstel van een gezamenlijke Utrechtse lobby richting Den Haag. Graag hoort zij suggesties van G.S. voor wat betreft herverdeling van gelden, zoals zojuist naar voren kwam over de exploitatie van het Nationaal Historisch Museum. Dergelijke ideeën kunnen richting Tweede Kamerleden worden geuit en mogelijk kan dat resulteren in amendementen op de begroting. Ook de D66 statenfractie zal de Tweede Kamer fractie hierover benaderen. D66 is van mening dat de culturele infrastructuur in Utrecht behouden moet blijven c.q. voorwaarde is voor de Vrede van Utrecht en Utrecht culturele hoofdstad. Haar fractie hecht zeer veel waarde aan beide projecten.

De heer Fastl memoreert dat GroenLinks voorstander is van stevige investeringen in de cultuursector. Wat dat betreft wil zijn fractie de lobby richting Den Haag breed inzetten. Wat betreft het advies van de commissie Staal constateert hij dat gekozen is voor drie soorten beoordelingen: subsidiabel met prioriteit, subsidiabel en niet subsidiabel. In de adviezen komt voor de aandachtige lezer toch wel nadrukkelijk naar voren om welke redenen aanvragen worden afgewezen. Daarentegen wordt ook duidelijk gesteld wat de meerwaarde van bepaalde instellingen is. De PvdA noemde twee instellingen waarvan het advies mogelijk moet worden bijgesteld. Mogelijk is er in dat opzicht sprake van bijstelling van meer adviezen. Zijn fractie is van mening dat het advies voldoende aanleiding geeft tot een stevige discussie achteraf. Melding is gemaakt van het gemiddelde bedrag in Utrecht van € 1,26 per inwoner voor cultuur. Kijkend naar de bevolkingssamenstelling en de cultuurbehoefte in de provincie Utrecht, is het streven van GroenLinks dat Utrecht uiteindelijk boven het gemiddelde bedrag gaat uitkomen.

Mevrouw Raven gaat over tot beantwoording van de vragen:

- De commissie Staal heeft de conceptadviezen niet vooraf aan de instellingen voorgelegd. Wel zijn de binnengekomen reacties van de instellingen aan de adviescommissie voorgelegd, maar deze gaven de commissie geen aanleiding om op adviezen terug te komen. Wel hebben de instellingen de mogelijkheid bezwaar aan te tekenen, op basis van de beschikking die zij zullen ontvangen. De beschikkingen worden in oktober verstuurd onder de voorwaarde dat P.S. akkoord gaan met de begroting.
- De heer Jonkers vroeg hoe instellingen hun subsidieaanvraag konden indienen. Zij wijst erop dat het in dit kader gaat om professionele instellingen die weten hoe dat werkt. Weten instellingen dat niet, dan zijn ze niet professioneel. Instellingen hebben enorm hun best gedaan om hun plannen toe te lichten en dat heeft in veel gevallen tot zeer uitgebreide subsidieaanvragen geleid.
- Zij is blij dat de commissie WMC van oordeel is dat voorliggend advies leidraad moet zijn voor de verdere besluitvorming. Wel is het verstandig de werkwijze van de commissie Staal te evalueren. Dat zal ook gaan gebeuren.
- Een vraag is gesteld over de diversiteit van de aanvragers. Alle instellingen hebben de mogelijkheid subsidie aan te vragen. Daarover is ook gepubliceerd maar toch heeft ook G.S. geconstateerd dat heel weinig allochtone instellingen hebben gereageerd. Dit wordt in de nieuwe cultuurnota een belangrijk aandachtspunt. Multiculturele zelforganisaties vallen

- niet onder de culturele sector. Via het actieprogramma Cultuurbereik heeft de provincie getracht multiculturele organisaties te bereiken, maar helaas heeft dat tot onvoldoende resultaten geleid.
- Stad en provincie werken nauw samen en trekken gezamenlijk op richting Den Haag. De afspraak is nu dat stad en provincie beiden 50% meer geld voor de podiumkunsten op basis van de vorige cultuurnota willen inzetten. Voor de stad betekent dat een verhoging van € 4 naar € 6 miljoen en voor de provincie betekent dat een toename van € 1,3 miljoen naar € 1,9 miljoen.
 - Het CDA had het over het Plan van Aanpak voor de Vrede van Utrecht. Het lijkt haar niet verstandig om extra gelden voor cultuur uit het Plan van Aanpak te dekken. In het uitvoeringsprogramma wordt in het kader van de Vrede van Utrecht aangegeven dat er in de komende jaren extra geïnvesteerd moet worden in de basisinfrastructuur van de provincie Utrecht. Het betreft hier de artistieke én de fysieke infrastructuur. Dit biedt wel mogelijkheden voor extra financiering van culturele instellingen. T.z.t. wordt dat in het definitieve voorstel meegenomen.
 - De VVD had het over een evaluatie in relatie tot de criteria. Een en ander zal in de evaluatie worden verwerkt.
 - Minister Plasterk wil inzetten op een goede basisinfrastructuur in Nederland en om die reden is de nieuwe werkwijze in gang gezet. Er is een fonds ingesteld maar dat wordt op afstand van de politiek gesteld. Een goede basisinfrastructuur moet resulteren in een goed cultureel klimaat. Echter, door de handelswijze van de minister zal dat nu in Utrecht niet het geval zijn. Richting Den Haag zal worden gecommuniceerd dat Utrecht zijn ambities nu niet meer kan waarmaken.
 - Zij zegt toe dat G.S. suggesties aan P.S. zullen meegeven voor extra financieringsmogelijkheden ter onderbouwing van het pleidooi richting Den Haag. Eén van de mogelijkheden kan bv. het profijtbeginsel zijn.
 - Mevrouw Raven is blij met het initiatief van de commissie om gezamenlijk als staten een brief naar de Minister en de Kamer te zenden. Zij kan zich voorstellen een en ander ook gezamenlijk met de gemeenteraad van de stad Utrecht op te pakken, juist om te benadrukken dat stad en provincie in dit kader niet zonder elkaar kunnen.

Mevrouw Stadhouders merkt op dat Amersfoort ook convenantpartner is. Haar vraag is of ook Amersfoort bij de gezamenlijke brief aan politiek Den Haag kan worden betrokken onder het motto “hoe meer vereende krachten hoe beter”.

De heer Pollmann kan zich daar in vinden mits dit niet tot vertraging leiden.

Mevrouw Raven gaat primair uit van een oproep van P.S. en G.S. richting Den Haag.

De heer Pollman vindt het verheugend dat de provincie een bedrag van € 6 ton aan het budget zal toevoegen, hoewel het nog niet voldoende is.

Gehoord de discussie, constateert de voorzitter dat de commissie van oordeel is dat het advies van de commissie Staal de leidraad moet zijn voor verder provinciaal handelen.

Er zal voorts namens de staten een brief aan Minister en Parlement worden opgesteld met de suggestie om Utrecht en Amersfoort daarbij te betrekken, mits dit het tempo niet belemmert. Dit voorstel zal tijdens een korte schorsing besproken worden.

T.z.t. zal ook worden besproken hoe met de criteria in de toekomst moet worden omgegaan. Dit punt zal aan de lange termijn agenda worden toegevoegd.

Na de schorsing heropent de voorzitter de vergadering.

Afgesproken is dat de woordvoerders maandag of dinsdag een conceptbrief zullen ontvangen die namens de staten zal uitgaan aan de Minister en de Tweede Kamer. De steden Utrecht en Amersfoort zullen worden gevraagd zich daarbij aan te sluiten. De woordvoerders worden verzocht snel op de conceptbrief te reageren en een en ander adequaat af te stemmen met de fractievoorzitters. De brief zal woensdag 10 september a.s. worden verzonden.

Mevrouw Stadhouders doet de suggestie om deze actie ook van de nodige perspubliciteit te voorzien. Deze suggestie wordt aan de griffie meegegeven.

7. Ontwerp Cultuurnota 2009-2012

De heer Fastl staat op het standpunt dat Media en Omroep in deze Cultuurnota te weinig accent krijgen, met name daar waar het gaat om “nieuwe media”. Dat verdient nadere uitwerking. Zo moet worden gekeken naar de mogelijkheden van internet, waarmee RTV Utrecht de vergaderingen van P.S. beter en eenvoudiger kan weergeven. Dat bevordert de communicatie met de burgers, interactief handelen en een dialoog met de samenleving. Dit element raakt de Cultuurnota zijdelings maar hoort daar wel in thuis. GroenLinks zal op de andere hoofdstukken uit de Cultuurnota terugkomen, op het moment dat daar financiële middelen aan gekoppeld worden.

Mevrouw Versteeg laat weten dat D66 de hoofddoelen en de verbindende programma's van deze nota onderschrijft. Wel bevat de begeleidende statenbrief enkele fouten:

- Niet de commissie WMC op 12 november, maar P.S. zijn op 12 december 2008 tot vaststelling overgegaan.
- Aangegeven wordt dat de startnotitie een basis is voor een open gesprek met het culturele veld en de gemeenten, en dat de uitkomsten van de gesprekken hebben bijgedragen aan het ontwerp. Haar vraag is nu of de opmerkingen van deze commissie en P.S. niet hebben bijgedragen aan het ontwerp. De nota lezende bleek haar dat niet alle toezeggingen in de inhoud terugkomen.
- D66 heeft eerder opmerkingen gemaakt over het gebruik van de woorden “kunst en cultuur” die in deze nota te pas en te onpas worden gebruikt. De gedeputeerde heeft toegezegd daar goed naar te zullen kijken. Echter, op pag. 10, bij cultuurparticipatie, wordt het “beoefenen van cultuur” genoemd terwijl het moet gaan om het “beoefenen van kunst”. Dit leidt tot begripsverwarring.

Sprake is er in de nota van cultuureducatie maar niet van kunsteducatie terwijl Kunst Centraal daarvoor wordt ingezet. Dat is verwarrend. Een scherp onderscheid tussen kunst en cultuur is noodzakelijk. Nogmaals vraagt zij hiervoor aandacht.

- D66 heeft eerder kritische opmerkingen gemaakt over de kerntaken. Volgens D66 ging het ook om wettelijke taken van de provincie. Ook werd melding gemaakt van gedelegeerde taken terwijl daar volgens D66 geen sprake van kon zijn. Wel wordt er gesproken over toegeschreven taken, nl. de taken die niet bij wet zijn vastgelegd maar aan bepaalde overheidslagen worden toegeschreven. Ook daarin moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt.

In de Cultuurnota wordt bij Media niet vermeld dat hier een wettelijke taak voor de provincie ligt, terwijl die wettelijke taak wel weer bij Archeologie wordt genoemd. Onvoldoende komt in de nota uit de verf wat wettelijke taken zijn en wat toegeschreven taken van de provincie zijn. Dat onderscheid is nodig. Wanneer er financiële middelen moeten worden verdeeld, dan moet eerste prioriteit worden gegeven aan de uitvoering van de wettelijke taken. Dat betekent dat er inzicht moet zijn in de wettelijke en niet wettelijke taken. Extra moeilijkheid is dat deze Cultuurnota nog niet van een begroting is voorzien. Zij vraagt dienaangaande om een reactie van de gedeputeerde.

- D66 realiseert zich dat het moeilijk is om doelstellingen voor cultuur SMART te formuleren. Toch krijgt D66 het gevoel dat de meetbaarheid van doelstellingen in een aantal hoofdstukken wel erg onder de maat is gebleven. Zij vraagt of een en ander toch meetbaarder geformuleerd kan worden.
D66 meent dat er in de nota resultaten worden genoemd die geen resultaten zijn maar middelen. Zij verwijst in deze naar pag. 21, beeldende kunst en vormgeving. D66 vindt een evaluatie geen doelstelling maar een middel.
- De Randstedelijke Rekenkamer heeft een rapport over cultuurhistorie uitgebracht. G.S. reageerden op deze nota met de mededeling dat zij in de lijn van de aanbevelingen alert blijven op het SMART formuleren van de doelstellingen, de aansluiting op de P&C cyclus willen waarborgen en adequaat blijven rapporteren. D66 is van mening dat dit voor alle beleidsterreinen moet gaan gelden.
- Mevrouw Versteeg vraagt welke indicator van dit kader meegaat naar de discussie over de begrotingscyclus. Deze nota wordt met de huidige doelstellingen voor P.S. moeilijk te evalueren.

Mevrouw De Heer is in grote lijnen positief over de inhoud van deze nota. Zij laat het volgende weten:

- Begrijpelijkerwijs ontbreekt er nog een financiële onderbouwing maar dat maakt het wel moeilijker om inhoudelijk te reageren. Al eerder heeft de ChristenUnie gevraagd naar de verhouding tussen stad en regio en tussen de professionele kunst en de amateurkunst. Dienaangaande verwijst zij naar het vorige agendapunt waar o.a. de verdeling van rijksmiddelen voor cultuur over Nederland werd gesproken. De provincie heeft met eenzelfde vraag te maken. Ontvangt ook de stad Utrecht 80% van het budget, evenals Amsterdam die 80% van de rijksmiddelen voor cultuur ontving? Zij vraagt dienaangaande om inzicht.
- De heer Staal van de adviescommissie maakte de opmerking dat, wanneer het publiek geen belangstelling heeft voor een mooie culturele uiting, de vraag relevant is of daaraan wel publiek geld moet worden besteed. Spreekster is van mening dat de overheid op het gebied van kunst en cultuur stimulerend en innoverend dient te zijn, juist voor die zaken die van nature geen zalen vol mensen trekken. Zij vraagt de gedeputeerde dienaangaande om een reactie.
- Voor deze cultuurnota wordt feitelijk de omgekeerde redenering gevolgd: er is al beleid geformuleerd en dat wordt nu voorzien van een kader. Voor wat betreft het Parelfonds vraagt zij naar de stand van zaken aanvragen in relatie tot de beschikbare middelen.
- Zij constateert dat er veel tijd en geld wordt besteed aan archivering van documenten uit het verleden. Conservering van het verleden is van belang maar ook doet zich de vraag voor hoe met de archivering van hedendaagse documenten wordt omgegaan; is daarvoor een beleid ontwikkeld?
- D66 plaatste een kritische opmerking over de meetbaarheid van de doelstellingen. De ChristenUnie sluit zich bij die opmerking aan. In de Cultuurnota worden bij de hoofdstukken teksten in het kader van een terugblik 2005-2008 opgenomen. Zij gaat ervan uit dat een en ander niet de formele evaluatie betreft.
Het is van belang de nota zodanig te formuleren dat over vier jaar helder en meetbaar kan worden gecontroleerd of de activiteiten op de juiste wijze zijn uitgevoerd. Alleen op die manier kunnen P.S. hun kaderstellende en controlerende taken op de juiste wijze uitvoeren. Zij vraagt dienaangaande om scherpere formuleringen in de definitieve versie.

De heer Lutfula vindt eveneens dat de resultaten onvoldoende concreet zijn geformuleerd omdat niet duidelijk is welk totaal aantal procenten aan de orde is. Spreker verwijst in dit opzicht naar

punt 2.3, pag. 8, resultaten, tweede aandachtstreepje. Dienaangaande vraagt de SP om een reactie van de gedeputeerde.

Onduidelijk is wat wordt bedoeld met de tekst onder het 1^e aandachtstreepje, pag. 12, nl. “via een doorgaande leerlijn maken leerlingen kennis en doen ervaring op met cultuur.” Onduidelijk is om hoeveel leerlingen het gaat.

Op pag. 15 wordt aangegeven dat de activiteiten van de Monumentenwacht Utrecht en het Restauratie Opleidingsproject succesvol zijn geweest. Hij vraagt wat in dit opzicht onder succesvol moet worden verstaan. De SP hecht voorts veel waarde aan het programma Vrede van Utrecht. Het project bevat echter nog een aantal onduidelijkheden en dat levert risico voor het project op. De economische effectrapportage is nog niet beschikbaar en dat maakt het moeilijk om nu al inhoudelijk op dat programma te reageren. In het algemeen is de SP van mening dat interculturele organisaties onvoldoende in de Cultuurnota aan bod komen. In die zin is de nota onvoldoende breed.

De heer Jonkers memoreert dat het hier gaat om de Cultuurnota 2009-2012. Hij had dan ook een tijdpad verwacht voor de activiteiten in die jaren, maar dat ontbreekt. Ook ontbreekt het aan een financiële onderbouwing. MooiUtrecht is voorstander van een concrete beschrijving van de activiteiten in de jaren 2009-2012, gekoppeld aan een tijdpad. Dat is voor de commissie veel inzichtelijker en maakt sturing op het beleid mogelijk.

Er wordt wel een terugblik gegeven, echter, die terugblik moet van voorliggende Cultuurnota worden losgekoppeld. De terugblik is nodig voor beoordeling van het voorgaande cultuurbeleid. Hij vraagt in die zin om aanpassing van het definitieve ontwerp. Hij verzoekt de gedeputeerde de nota veel concreter te maken. Hij is het met andere fracties eens dat de resultaten nog onvoldoende SMART zijn beschreven. SMART formulering wordt bereikt met concrete invulling van het tijdpad.

Mevrouw Alsem laat weten dat de VVD met deze nota kan instemmen. Zij memoreert de toezegging van mevrouw Raven dat de criteria in de evaluatie zullen worden meegenomen. De voorzitter stelde voor dit punt op de lange termijn agenda te plaatsen. Mevrouw Versteeg legde de relatie met de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer. De VVD heeft geen behoefte aan plaatsing van dit onderwerp op de lange termijn agenda. Beter is het werkende weg leren om te gaan met de toepassing van de criteria op de onderdelen van het cultuurbeleid; wie krijgt wat en waar wel of niet. Spreekster verwijst voorts naar hoofdstuk 7.2, waarin wordt voorgesteld een pilot te starten over maatschappelijk ondernemen in de cultuursector. Deze pilot kan ook een kapstok zijn voor het beoordelingskader van P.S., o.a. voor wat betreft het meetbaarder maken van doelen en criteria en het invulling geven aan “vastgelegde beleidsgestuurde prestatieafspraken met provinciale instellingen”. Haar suggestie is een en ander ook door de Randstedelijke Rekenkamer te laten beoordelen.

De heer Pollmann vindt dit een “krachtige nota” en kan zich van harte in de inhoud vinden. Het is verheugend dat wordt voortgeborduurd op het in gang gezette beleid van de afgelopen jaren. Dat beleid heeft zich op verschillende terreinen bewezen, zoals cultuureducatie, erfgoed, Hollandse Waterlinie, Grebbelinie en de bibliotheken. Hij beschouwt deze nota voorsnog als een soort beginselprogramma met uitgangspunten voor het te voeren beleid. De opbouw van deze nota spreekt hem zeer aan. Over cultuurparticipatie leest hij dat dit “geen luxe of vrijetijdsbesteding meer is maar een maatschappelijke noodzaak voor het goed functioneren van de samenleving.” Op pag. 5 wordt voorts aangegeven dat “de provincie zich verantwoordelijk voelt voor het behoud en het ontwikkelen van cultuur als kracht van de samenleving en ervoor wil zorgen dat de bijdrage van cultuur aan de samenleving optimaal is.” De PvdA kan zich daar geheel achter scharen. Cultuur is in feite het cement van de samenleving. Zo worden kunst en cultuur uit de elitaire hoek

weggehaald. Cultuur staat midden in de samenleving en is van iedereen. Cultuur verbindt en onderscheidt en tot vreugde van de heer Pollmann ademt de nota die gedachte uit.

Mevrouw Stadhouders vindt deze heldere cultuurnota een kapstok die samenhang brengt in en richting geeft aan het cultuurbeleid. Haar fractie kan zich met deze nota verenigen.

Voor zover programma's nog niet zijn vastgesteld, wil haar fractie graag betrokken worden bij de verdere uitwerking daarvan. Dat geldt met name voor het programma Cultuur en Ruimte.

Overigens hoeft de provincie Utrecht in dit opzicht niet het wiel uit te vinden. Er zijn meer provincies die zijn voorgegaan en goede zaken tot stand hebben gebracht. Er is in de provincie Utrecht wel veel te winnen door het bundelen van krachten op het gebied van cultuur en ruimte. Zij pleit ervoor P.S. bij de uitwerking van dat beleidskader te betrekken. Ook moet er aandacht zijn voor de vraag hoe middelen, die voor de cultuurhistorische hoofdstructuur en de ruimtelijke kwaliteit beschikbaar zijn, bij elkaar kunnen worden gebracht.

De Randstedelijke Rekenkamer deed de suggestie om het cultuurhistorisch beleid af en toe op zijn merites en effectiviteit te toetsen. Het beleid ten aanzien van de cultuurhistorische hoofdstructuur is in de afgelopen jaren niet zeer succesvol geweest. Als input voor het programma Cultuur en Ruimte kan nader worden geanalyseerd waarom dat beleid niet succesvol is geweest. Daardoor worden verbeteringen in de toekomst mogelijk. Het CDA mist in deze nota het thema Cultuur en Toerisme terwijl dat toch een belangrijk element van meerdere beleidsterreinen is. Dienaangaande verwijst zij bv. naar de Vrede van Utrecht. Cultuur en Toerisme zou een verbindend programma kunnen zijn. Zij vraagt of dat thema in deze nota een stevige plek kan krijgen.

Graag verneemt zij t.z.t. de reacties vanuit het veld op de definitieve Cultuurnota.

De voorzitter geeft aan dat de reacties uit de inspraakronde bij de definitieve versie van de Cultuurnota zullen worden meegenomen zodat deze commissie ook daarvan kan kennismaken.

Mevrouw Raven gaat over tot beantwoording van de vragen.

Zij deelt mede dat er naar aanleiding van de inspraakreacties een nota van beantwoording door G.S. zal worden opgesteld die ook naar deze commissie zal worden gezonden. Deze nota bevat een inventarisatie van cultuuractiviteiten die reeds worden uitgevoerd maar die ook in gang worden gezet. Uitgangspunt is dat wat goed is gegaan, niet na vier jaar wordt afgebouwd maar juist verder moet worden ontwikkeld. De nota bestrijkt een periode die gekoppeld is aan de periode van het rijk, nl. 2009-2012. Veel overleg vindt met het rijk plaats, o.a. gelet op de financiële invulling van deze nota. Om die reden kan er nog geen financiële vertaling van de activiteiten worden geboden, zolang niet duidelijk is hoeveel rijksmiddelen er beschikbaar worden gesteld. Naast deze nota zijn er de uitvoeringsprogramma's waarin exact wordt beschreven wat en wanneer activiteiten worden ondernomen. Dat geldt ook voor het Parelfonds en de Schatkamer waarvan de kaders reeds eerder door P.S. zijn vastgesteld. Nieuwe programma's waarvoor een kader moet worden opgesteld, bv. Cultuur en Ruimte, zullen ter beoordeling aan deze commissie worden voorgelegd.

Mevrouw Versteeg maakte een kritische opmerking over het gebruik van de begrippen kunst en cultuur in de nota. De redenering is dat "alle cultuur kunst is, maar kunst is niet alleen maar cultuur". Onder cultuur wordt kunst, de bibliotheken en al het andere wat in de nota wordt beschreven verstaan. Kunst heeft uitsluitend betrekking op podiumkunst en beeldende kunst. Zo wordt in deze nota met de definities omgegaan, echter, wanneer dat toch nog tot verwarring leidt, zal dat alsnog onder de loep worden genomen.

Mevrouw Versteeg suggereert een begripsdefinitie aan de nota toe te voegen. Zelf heeft zij voor de begrippen kunst en cultuur een ander toetsingskader dan G.S.

Mevrouw Raven zegt toe dat in de nota zal worden aangegeven wat de provincie verstaat onder kunst en cultuur, zodat daarover geen misverstanden gaan ontstaan.

Voorts zegt zij toe dat de wettelijke taken van de provincie consequenter in deze nota zullen worden beschreven, conform het verzoek van D66.

Meerdere fracties hebben gepleit voor het SMART formuleren van de doelstellingen en de resultaten. Zij zegt toe een en ander alsnog te zullen bezien. Gestreefd wordt naar meer meetbaarheid maar verder kan zij niet gaan, omdat het maken van meetbare afspraken voor het cultuurveld erg ingewikkeld is.

Mevrouw Versteeg is zich ervan bewust dat cultuur een lastig veld is voor SMART geformuleerde doelstellingen. Echter, haar indruk is dat de huidige formuleringen wel kunnen worden aangescherpt, zodanig, dat meetbaarheid over vier jaar mogelijk wordt. Daarnaast wordt er niet altijd onderscheid gemaakt tussen resultaten en middelen.

Mevrouw Raven zegt toe de formulering van resultaten en doelstellingen in relatie tot de opmerking van meerdere fracties over meetbaarheid te zullen doornemen en waar mogelijk aan te passen. Zij komt voorts terug op de opmerking van de ChristenUnie in relatie tot een uitspraak van de voorzitter van de commissie Staal over inzet van publieke gelden voor activiteiten die weinig publiek trekken. Wat haar betreft is dit geen zwart/wit verhaal. De provincie geeft in vele programma's aan dat er ruimte moet zijn voor vernieuwing. Wanneer blijkt dat een vernieuwing geen enkel publiek aantrekt, dan moet met die cultuuruiting worden gestopt, echter, op voorhand geeft de provincie ruimte voor vernieuwing en innovatie.

Archivering is een wettelijke taak van provincies, evenals digitalisering. Zij vertegenwoordigt het IPO in de werkgroep digitalisering. Voor gemeenten en historische verenigingen zijn er vele programma's beschikbaar voor archivering en digitalisering.

De sluitingstermijn voor aanvragen voor het Parelfonds is gepasseerd. Er zijn ca. 17 aanvragen binnengekomen die momenteel door Juridische Zaken worden getoetst. Binnenkort zal de commissie daarover nader worden geïnformeerd. Verhoudingsgewijs hebben veel kerken, maar weinig industrieel erfgoed subsidieaanvragen ingediend.

Vragen zijn gesteld over het programma Cultuur en Economie. Daarvoor is reeds eerder een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Binnenkort zal deze commissie nader over de concrete projecten uit dat programma worden geïnformeerd. Het programma Cultuur en Ruimte wordt uitgewerkt. Gememoreerd werd dat het CHS budget niet is uitgegeven omdat de criteria voor subsidieverlening daartoe een belemmering vormden. T.z.t. ontvangt de commissie alsnog een bestedingsvoorstel.

Vragen zijn gesteld over Cultuur en toerisme. Op dit moment wordt uit het budget voor Toerisme vele activiteiten gesubsidieerd. Overigens is daar geen apart beleid voor geformuleerd. O.a. wijst mevrouw Raven op het project Lumineus dat vorig jaar in Amersfoort heeft plaatsgevonden, de lichtobjecten van kunstenaars op verschillende plaatsen in de stad. Dat is uit het budget toerisme gefinancierd. Zij zal nagaan of meer culturele projecten uit het toerismebudget kunnen worden betaald. Vooralsnog ziet zij nog geen aanleiding om een apart programma Cultuur en Toerisme te ontwikkelen.

Met de pilot, zoals genoemd in paragraaf 7.2, zal de provincie aan de slag gaan. Inderdaad zal in dat kader ook de meetbaarheid van criteria worden meegenomen, zoals door de VVD werd bepleit, ook met het oog op de prestatieindicatoren van de provincie. Zij beaamt dat een en ander werkende weg zal worden aangepakt. Naar aanleiding van opmerkingen van mevrouw Versteeg over genoemde pilot, verduidelijkt mevrouw Raven dat een pilot wenselijk is bij het starten/uitproberen van nieuw beleid. De resultaten van een pilot kunnen vervolgens, al werkende weg, breder worden toegepast.

De voorzitter rondt de bespreking van de Cultuurnota af.

2. Mededelingen en ingekomen stukken zie op de agenda

De voorzitter deelt het volgende mede:

- Op de ochtend van 20 oktober a.s. is er voor P.S. een werkbezoek aan Alleato gepland. Binnenkort gaat de uitnodiging uit.
- In de week van de jeugdzorg wordt de commissie op 3 november a.s. uitgenodigd voor een werkbezoek aan instellingen met de mogelijkheid om met cliënten mee te lopen. Dit sluit aan op een idee dat in de vorige commissie ZCW werd geopperd. De voorzitter constateert dat de commissie graag gebruik maakt van deze uitnodiging.
- Op 17 november is het jaarlijkse gesprek gepland met cliëntenorganisatie JIJ Utrecht in het Provinciehuis.
- Het vervolg van het debat over wonen (Rijnsburg) met uitnodiging van de commissie RGW zal in de loop van november plaatsvinden.
- Mevrouw Lanen is aangesteld als de nieuwe directeur van Bureau Jeugdzorg. Zij zal worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de woordvoerders.
- Naar aanleiding van de evaluatie van de Kei van Utrecht, provinciale prijs voor de amateurkunst, memoreert mevrouw Stadhouders dat zij deelname aan de jury, als vertegenwoordiger van P.S., bijzonder plezierig vond. Vervolgens wordt mevrouw Versteeg bij acclamatie aangewezen als nieuw jurylid van de Kei van Utrecht, als vertegenwoordiger van P.S. Mevrouw Versteeg is graag bereid om als jurylid op te treden. Zij draagt ook de amateurkunst een warm hart toe, juist omdat het bijdraagt aan een beter leefklimaat.

Mededelingen van mevrouw Dekker

Mevrouw Dekker deelt mede dat vandaag bekend wordt gemaakt dat minister Rouvoet overeenstemming heeft bereikt met de provincies over het terugdringen van de wachtlijsten in de jeugdzorg. Voorafgaand aan de volgende commissievergadering zal de commissie schriftelijke informatie ontvangen over de wachtlijsten. Daarop vooruitlopend deelt zij mede dat de wachtlijsten in Utrecht zich gematigd ontwikkelen. Per 1 januari 2008 waren er 211 jongeren, die langer dan 9 maanden moesten wachten. Per 1 april waren dat er ca. 180 en per 1 juli is dat aantal tot 208 opgelopen. Bij het AMK is er sinds september 2007 geen sprake meer van een wachtlijst. Voorts deelt mevrouw Dekker mede dat ministerie en provincies met elkaar in gesprek zijn over het sluiten van een akkoord over de jeugdzorg voor de resterende periode 2008 en 2009. Impliciet is daarmee vastgesteld dat het nieuwe bekostigingsmodel volgens Kaiser niet per 1-1-2009 ingaat maar per 1-1-2010. De minister heeft expliciet vastgesteld dat het nieuwe bekostigingsmodel een dekkende bekostiging moet zijn voor de jeugdzorg waarvoor de rijksoverheid verantwoordelijkheid neemt. De provincies worden verantwoordelijk voor de prestaties zoals het oplossen van de wachtlijsten. Het ministerie rekent voor het eerst op voorhand met groei: bijna 8% in 2008 en ruim 8% in 2009. Ook voor het AMK wordt met forse groei rekening gehouden, nl. 22% per jaar. De kosten van al die nieuwe afspraken komen uit op € 233 miljoen. Rijk, provincies en instellingen zijn dienaangaande aan zet. Ook moeten instellingen efficiënter gaan werken zodat er 3% efficiencywinst wordt geboekt. Voornoemde informatie zal ook schriftelijk aan de commissie worden voorgelegd.

Mededelingen van mevrouw Raven:

- In de P.S.-vergadering van 23 juni jl. werd een motie over de leerstoel Vrede van Utrecht aangenomen. De Universiteit van Utrecht staat erg positief tegenover dit voorstel, met daarbij de kanttekening dat een reizende leerstoel moeilijk te realiseren is. Beter is het te spreken van reizende (internationale) deskundigen die naar Utrecht komen voor onderwijs aan studenten. Afgesproken is dat de faculteit een opdracht zal formuleren. Vervolgens zal worden nagaan hoe een en ander financieel moet worden afgehandeld. De Universiteit is positief over het voorstel en dat is opmerkelijk omdat de bijzondere leerstoelen worden afgeschaft.

- Mevrouw Raven heeft met Sport Service Midden Nederland gesproken over de motie die ook in de P.S.-vergadering van 23 juni is aangenomen over het bestuurlijk ondersteunen van zwakke sportverenigingen. Ook deze motie wordt in uitvoering genomen, zij het dat er eerst met een offertetraject wordt gestart.

Ingekomen stukken:

- Cie 2008WMC72 Merckx&Dansers: Utrechts jeugd dansgezelschap niet subsidiabel volgens advies commissie Staal***
G.S. zal op deze brief reageren. De commissie zal daarvan een afschrift ontvangen.
- Cie 2008WMC73 beantwoording gedeputeerde Dekker beantwoording vragen over Voorjaarsnota en JIJ Utrecht***
Wordt voor kennisgeving aangenomen
- Cie 2008WMC85 ZIMIHC: evaluatie van de Kei van Utrecht, afrekening 2008 en begroting 2009***
G.S. zal op deze brief reageren met afschrift naar de commissie.
- Cie 2008WMC86 mevrouw F. Daalderop: persbericht Utrechts Model culturele subsidiestelsel***
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Verslag vergadering statencommissie WMC van 26 mei 2008

- De naam van mevrouw Stadhouders wordt aan de presentielijst toegevoegd.
- Mevrouw Pennarts vraagt alsnog om een antwoord op haar eerdere vraag of bij de start van de regeling cultuurhuizen in 2005 er ook sprake was van gecombineerde financiering van cultuurhuizen. Mevrouw Raven heeft op 26 mei jl. een antwoord toegezegd maar dat is nog niet binnen.
De voorzitter zegt toe dat het antwoord op deze vraag in het verslag van deze vergadering zal worden opgenomen.

De vraag van Mevrouw Pennarts zal niet beantwoord worden via dit verslag maar per memorandum.

Met in achtneming van voorgaande opmerkingen, wordt het verslag van de vergadering van 26 mei jl. vastgesteld.

Verslag vergadering statencommissie WMC van 5 juni 2008

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

4. Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5. Termijnagenda

Hiervan wordt kennisgenomen.

8. Statenbrief Randstedelijke Rekenkamer (RRK) cultuurhistorie in kaart gebracht

De voorzitter memoreert de afspraak dat behandeling van dit agendapunt naar de volgende vergadering is verschoven. Echter, de heer Molenaar en zijn collega zijn in deze vergadering aanwezig om te vernemen hoe de commissie tegen dit rapport aankijkt. De voorzitter geeft de heer Molenaar nu de gelegenheid om dit rapport toe te lichten, terwijl de inhoudelijke behandeling wordt doorgeschoven naar de volgende commissievergadering.

De heer Molenaar deelt mede dat het onderzoek naar cultuurhistorie in vier provincies is uitgevoerd. Behalve de inhoudelijke kant, bleek er ten aanzien van kaderstelling, uitvoering en

verantwoording een meer algemene lijn in het onderzoek zichtbaar te worden, nl. hoe krijgt men grip op heldere kaders zodat de uitvoering en de resultaatverantwoording voor P.S. transparant en inzichtelijk worden. Dit is een bredere boodschap dan alleen voor cultuurhistorie. De provincie Zuid Holland heeft inmiddels geadviseerd om het rapport onder de aandacht van de overige statencommissies te brengen, juist om na te gaan of toepassing van de aanbevelingen op andere deelterreinen van de provincie mogelijk is.

Er zijn enkele instrumenten van cultuurbeleid geselecteerd die over alle vier provincies een beeld geven van hetgeen er gebeurt zoals uitvoeringsinstellingen, gebiedsprogramma's en subsidierelaties. In samenhang bieden deze de provincies handvatten om tot resultaten te komen. Belangrijk is het ook dat de vier provincies over en weer kennismaken van de resultaten om daarvan te kunnen leren. De provincie Utrecht komt goed uit het onderzoek en in het rapport is veel waardering terug te vinden over de wijze waarop het cultuurhistorisch beleid in Utrecht gestalte heeft gekregen. Eén van de punten waarover de onderzoekers van mening verschilden met G.S. had betrekking op de cofinanciering en de afspraken met partijen waarbij de provincie niet zelf aan het roer zit maar medewerking van anderen verwacht. De vraag is hoe dat zo goed mogelijk kan worden geborgd. Het is van groot belang dat er heldere resultaatafspraken worden gemaakt en dat ook op de langere termijn wordt bewaakt dat de verhouding, waarin de provincie meefinanciert, in balans blijft met de kaders van P.S. Voorliggend rapport wil dat signaal aan P.S. meegeven.

De voorzitter sluit dit agendapunt af met de toezegging dat inhoudelijke behandeling in de volgende commissievergadering zal volgen.

TER KENNISNEMING

9. Programma vernieuwend cliëntenbeleid 2003-2007

10. Besluit multi- en interculturele festivals

11. Voortgang restauratie Pyramide van Austerlitz D66 zal over dit onderwerp schriftelijke vragen stellen.

12. Convenant Stimuleringsregeling Wonen met Welzijn en Zorg in het Stadsgewest Utrecht

13. Stand van zaken uitwerking Stimuleringsfonds (thema) Stedelijke Vernieuwing over de periode 2006 t/m 2007 D66 zal schriftelijke vragen over dit onderwerp stellen.

14. Gebiedsdocument Werelderfgoed Stelling Amsterdam 2007-2013

15. Evaluatie van het commissiewerk

De voorzitter memoreert dat hij eerder al aankondigde dat, nu de commissie ruim een jaar aan de slag is, het goed is het commissiewerk te evalueren. Volledigheidshalve meldt hij dat er standaard halverwege de periode, dus tweede kwartaal 2009, een uitgebreide evaluatie van de commissie zal volgen in alle opzichten, inclusief het functioneren van de ondersteuning en de voorzitter.

Voor deze ronde stelt de voorzitter voor enkele praktische punten in het functioneren van de commissie te evalueren, w.o.:

- kwaliteit en omvang externe contacten, werkbezoeken
- invulling controletaak commissie

- voorbereiding op commissievergaderingen, kwaliteit statenbrieven en voorstellen, vergaderorde e.d.

Mevrouw Alsem is tevreden over de gang van zaken in de commissie. Zij complimenteert de voorzitter en de griffier voor hun goede leiding van de vergaderingen. Beiden staan open voor de wensen van de commissie.

De heer Pollmann sluit zich aan bij de woorden van de VVD. De controletaak van de commissie blijft wel een punt van aandacht maar dat geldt breed voor de staten.

Hij stelt het zeer op prijs dat de voorzitter ter voorbereiding van de vergadering een mailbericht naar de commissieleden zendt. Dat is verduidelijkend maar ook wel sturend van toon, hoewel hij zich daar niet aan stoort. Verbetering wordt zichtbaar van de kwaliteit van de statenbrieven en voorstellen.

Mevrouw Dekkers sluit zich bij voorgaande sprekers aan. Zij memoreert dat de commissie RGW destijds een werkbezoek van twee dagen heeft gehouden. Zij heeft dat als zeer positief ervaren en zou daar ook in deze statenperiode een vervolg aan willen geven, juist omdat nieuwe commissieleden elkaar zo beter leren kennen, onderlinge contacten kunnen worden versterkt en daardoor het functioneren van de commissie kan verbeteren.

Mevrouw De Heer is eveneens tevreden over het functioneren van de commissie en over de werkbezoeken. Tijdens vergaderingen wordt er in het kader van het evalueren van een beleidsveld nogal eens een presentatie gegeven. In korte tijd passeert dan zeer veel informatie die niet door de commissie kan worden getoetst. Haar ervaring is dat deze presentaties weinig of geen toegevoegde waarde hebben en wat haar betreft is dit een verbeterpunt. Het is plezierig wanneer in stukken kort en overzichtelijk wordt aangegeven wat de vraag is aan de commissie maar ook een schets van de korte voorgeschiedenis met aanpalende beleidsvelden. Zij stelt het op prijs dat, zodra stukken beschikbaar zijn, deze al in een vroeg stadium per mail worden toegezonden. Dat geeft meer tijd voor voorbereiding. Daarnaast is het een goede zaak dat de documenten ook per post worden toegezonden.

Mevrouw Versteeg laat het volgende weten:

- De werkbezoeken vindt zij inspirerend. Het is goed om de frequentie van de werkbezoeken te handhaven, maar dan niet op een P.S.-dag. Dat levert voor kleine fracties veel problemen op. D66 zal in dat geval prioriteit geven aan de P.S.-vergadering boven het werkbezoek.
- De kwaliteit van de stukken is aan het verbeteren.
- Vaak komt het voor dat er door de commissieleden vragen worden gesteld die ambtelijk in het voortraject hadden kunnen worden afgehandeld. Ambtelijke afdoening van vragen, voorafgaand aan de vergadering, bevordert een efficiënte werkwijze in de vergadering.
- De vergaderingen worden goed voorbereid en geleid. De PvdA noemde zojuist het grensvlak tussen politiek en faciliterend voorzitterschap. Zij heeft daarover eerder met de voorzitter gesproken. Zij waardeert de positieve, krachtige kant van het voorzitterschap.

Mevrouw Pennarts is tevreden over de sfeer in de vergaderingen, de wijze waarop de vergaderingen worden geleid en de werkbezoeken.

Kritisch is zij over de kwaliteit van de stukken. In de stukken mist zij vaak een kanttekening bij de gepresenteerde informatie. Vaak zijn het eenzijdige, positieve verhalen terwijl een kritische noot ontbreekt, terwijl ook die informatie van belang is voor de kaderstellende, controlerende taak van P.S. In de contacten met ambtenaren blijkt nogal eens dat zij menen voor G.S. te werken maar niet ten dienste staan van P.S. Een en ander is voor verbetering vatbaar.

In de stukken komt onvoldoende aan de orde hoe P.S. zijn controlerende taken kan uitvoeren en hoe evaluatie van het beleid vorm gaat krijgen. Ook dat is een sterk verbeterpunt.

Binnenkort zal deze commissie meerdere rapportages ontvangen. Ook zij pleit voor afschaffing van de sheetpresentaties ter plekke. Rapportage en verantwoording dienen schriftelijk te worden aangeleverd zodat P.S. zich goed kunnen voorbereiden.

Veel stukken worden via de mail naar de commissie gezonden. Soms is het wel lastig om stukken aan elkaar te linken. Wat haar betreft verdient verzending van op onderwerp gecomprimeerde stukken de voorkeur.

De voorzitter laat het volgende weten:

- Getracht wordt werkbezoeken niet te plannen op de data van P.S.- of commissievergaderingen. Echter, Alleato had slechts één datum voor het werkbezoek beschikbaar. Een alternatieve datum was niet voorhanden.
- Mevrouw Dekkers pleitte voor een langer werkbezoek. Mogelijk dat dit nog dit jaar kan worden gerealiseerd. Voorzitter en griffier zullen dit nader verkennen. Spreker wijst in dit verband nog wel op het werkbezoek aan Lille destijds van de woordvoerders cultuur.
- Opmerkingen zijn gemaakt over het af en toe wat sturende optreden van de voorzitter. Hij zal dat trachten te voorkomen. Een en ander hing vooral samen met de jeugdzorg. Er waren vele ontwikkelingen rond dit dossier gaande, terwijl deze nieuwe commissie daarmee redelijk onbekend was. Om die reden heeft hij vooral over de jeugdzorg meer dan alleen maar procedurele opmerkingen gemaakt.

16. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.